

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla az Örley Ügyvédi Iroda, (ügyintéző Bognárné dr. Örley Gabriella ügyvéd) által képviselt **felperesnek** a dr. Tóth Zsolt ügyvéd által képviselt **alperes** ellen 7.281.162.- forint és járulékai megfizetése iránt indított perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2007. június 27. napján kelt P.20.005/2007/11. számú ítéletével szemben az alperes által 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatja, és az alperest terhelő marasztalás összegét 1 273 270 (egymillió-kettőszázhetvenháromezer-kettőszázhetven) Ft-ra és ennek az elsőfokú ítéletben meghatározott kamataira leszallítja.

Az alperes elsőfokú perköltségben való marasztalását mellőzi.

Az alperest terhelő feljegyzett kereseti illeték összegét 76 400 (hetvenhatezer-négyszáz) Ft-ra leszallítja, a felperest terhelő feljegyzett eljárási illeték összegét 401 900 (négy-százegyezer-kilenc-száz) Ft-ra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen az alperesnek 260 000 (kettőszázhatvanezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes a felek között 2002. szeptember 19-én létrejött adásvételi szerződés alapján 7 918 000 Ft vételár ellenében megvásárolt az alperestől egy A R típusú személygépkocsit. A gépjármű azonban röviddel a leszallítását követően meghibásodott, és hibáit többszöri javítást követően sem sikerült megszüntetni. Ezért a felperes 2003. december 12-én kérte a

jármű kicserélését, majd - miután ettől az alperes elzárkózott - 2004. március 30-án elállt az adásvételi szerződéstől. A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a 2005. október 25. napján kelt G.40.007/2004/36. számú ítéletében az elállást jogszerűnek ítélte, és az alperest a 7 918 000 Ft vételár visszafizetésére kötelezte.

Ezt követően a felperes a jelen perben az alperest módosított keresetében 7 281 162 Ft kártérítés és járulécai megfizetésére kérte kötelezni. Arra hivatkozott, hogy a gépjármű megvásárlásához szükséges vételár biztosítása érdekében lízingszerződést kötött a perben nem szereplő "A" Rt.-vel. Mivel azonban a hibás teljesítés miatt az adásvételi szerződéstől el kellett állnia, a lízingbeadó részére az elállást követően kifizetett kamatok (344 526 Ft) számára kárként jelentkeztek. Ugyanezen okból a hibás teljesítésből eredő kárnak minősül a gépkocsi üzembe helyezésének költsége (57 113 Ft), valamint a casco és a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díja (607 795 Ft és 268 548 Ft) is. Emellett a gépjárművet a meghibásodások miatt összesen 14 alkalommal a győri, illetve a nyíregyházi márkaszervizekbe kellett szállítania; ebből eredően 103 408 Ft üzemanyagköltsége merült fel. Mivel pedig a hibás járművet az alperes nem cserélte ki, majd az elállást követően a vételárat is csak jelentős késedelemmel, a korábbi per jogerős befejezése után fizette vissza, a 2003. december 5. és 2005. december 28. közötti időszakban bérautó igénybevételére kényszerült, melynek költsége havi 200 000 Ft + áfa összeget tett ki. Mindezeket túl a gépjármű feletti tulajdonjoga megszűnését követően áfa-befizetési kötelezettsége is keletkezett, melynek összegéből 857 784 Ft nem térült meg. Végül a korábban folyamatban volt perben a kirendelt igazságügyi szakértő próbautat tett a gépkocsival, az emiatt felmerült, a szakértő részére közvetlenül kifizetett 41 988 Ft üzemanyag-költséget pedig a perköltség meghatározása során nem vették számításba. Mindezeket a kiadásokat, költségeket ezért a hibásan teljesítő alperes köteles megtéríteni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte; a követelést mind jogalapjában, mindösszezszerűségében vitatta.

Az elsőfokú bíróság a 2007. június 27-én kelt 11. sz. ítéletében az alperest 6 409 908 Ft és járulécai megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította. A határozat indokolása szerint a jogszerű felperesi elállás az adásvételi szerződést a szerződéskötés időpontjára visszaható hatállyal megszüntette. Így a gépjárművel kapcsolatos felperesi kiadások a hibás teljesítéssel okozati összefüggésben álló kárként jelentkeztek. Az alperes köteles ezért a lízingdíj-tartozás megjelölt kamatait, a forgalomba helyezés költségeit, valamint a casco és a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjakat megtéríteni. A felperes megfelelően igazolta azt is, hogy a gépkocsit az általa megjelölt esetekben a meghibásodások miatt szállította szervizbe. Így az ezzel összefüggésben felmerült üzemanyagköltségből 89 938 Ft megtérítését általános kártérítésként szintén alappal követelheti. A hibás jármű helyett 2003. decemberétől kezdődően az alperes nem biztosított másik gépkocsit a felperes részére. Így a bérautó igénybe vétele a 2003. december 1. és 2005. december 28. közötti időszakban indokolt volt; az alperes köteles a felperes által ekkor igazoltan kifizetett bérleti díjakat megtéríteni. Az áfa-befizetési kötelezettségből eredő kártérítési igénye jogalapját viszont a felperes nem bizonyította, így e követelés teljesítésére nem kerülhetett sor. Azt viszont a csatolt iratok megfelelően alátámasztják, hogy a korábbi

perben eljáró igazságügyi szakértő által a gépjárművel megtett próbaút során felmerült üzemanyagköltséget a felperes egyenlítette ki, így a kiadás megtérítését az alperestől szintén megalapozottan követelheti.

Az ítélet őt marasztaló rendelkezésével szemben az alperes élt fellebbezéssel, és annak megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte. Fellebbezése indokolásában arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértve hozta meg határozatát, a kereset pontos tartalmát, ténybeli alapját ugyanis eljárása során nem tisztázta, és határozatát kellően nem is indokolta. Emellett a döntés az őt marasztaló részében érdemben is téves volt. Azon költségek kárként történő megtérítését ugyanis a felperes alappal nem követelheti, amelyek akkor is felmerültek volna, ha a károkozás be sem következik. A hibás teljesítéssel való okozati összefüggés hiányában ezért a lízingbe adó részére kifizetett kamatok, a casco és a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjak, valamint a gépkocsi forgalomba helyezésének költségei megtérítésére alappal nem kötelezhető. A hibátlan teljesítés, illetve a felmerült hibák kijavítása érdekében pedig úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Ennek megfelelően a gépjárművet 2003. decemberére rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotba hozta, így az ezt követő időszakban a felperes berautó igénybevételére nem volt jogosult. E körben egyébként a felperes nem is igazolta, hogy a bérbevett jármű a tőle vásárolt gépkocsival azonos kategóriájú, illetve hogy a gépkocsihasználat a számára egyébként szükséges volt. Emellett kárenyhítési kötelezettségét is megsértette, azzal ugyanis, hogy több éven keresztül, összességében egy új gépjármű csaknem teljes vételárát kitevő bérleti díj ellenében használt egy gépkocsit, kirívóan gazdaságtalan döntést hozott. A szervizbejárási költségek esetében pedig a felperes a követelését sem jogalapjában, sem összecszerűségében nem igazolta, a korábbi perben kirendelt igazságügyi szakértő által megtett próbaút üzemanyagköltségét pedig abban a perben a szakértői díj megállapítása és a perköltség viseléséről való rendelkezés során kellett volna elszámolni.

A felperes a fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezett részének helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult.

Előrebocsátja az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértés nélkül hozta meg határozatát. A kereset tartalma ugyanis a periratok alapján megfelelően megállapítható volt, és az elsőfokú ítélet indokolása is tartalmazza azokat a körülményeket, amelyekre az elsőfokú bíróság a döntését alapította. Az, hogy ezek az indokok egyébként helyesek-e, az ítélet érdemi felülbírálatára tartozó kérdés.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően, a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül. A jelen másodfokú határozat az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott, a keresetet részben elutasító rendelkezését nem érinti.

Az így elbírált fellebbezés nagyobb részében alapos, kisebb részében alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást lényegében helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetése azonban maradéktalanul nem helytálló.

A jogosult a szavatossági jogainak érvényesítésén kívül a Ptk. 310. §-a alapján a hibás teljesítésből eredő kára megtérítését is követelheti; kártérítési felelőssége alól a kötelezett csak akkor mentesülhet, ha bizonyítja, hogy a hibátlan teljesítés érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A jelen esetben pedig az elsőfokú bíróság korábbi jogerős ítéletében már megállapította, hogy az alperes a 2002. szeptember 19-én megkötött adásvételi szerződéssel hibás gépkocsit értékesített a felperes részére. Így e körülmény a Pp. 229. § (1) bekezdésére figyelemmel a továbbiakban nem tehető vitássá, felelőssége alól pedig az alperes amiatt nem mentesülhet, hogy a hibát nem ő, hanem az adásvételi szerződés teljesítéséhez általa igénybe vett gyártó idézte elő, a Ptk. 315. §-a alapján ugyanis a közreműködő magatartásáért is felelősséggel tartozik.

A Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján azonban kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A "A" Rt. részére kifizetett kamatok, a casco és a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjai, valamint a gépkocsi forgalomba helyezésének költsége pedig nem tartoznak ebbe a körbe.

A felperes 2002. november 18-án - a csatolt iratból kitűnően - a perbeli gépkocsi megvásárlásához szükséges vételár biztosítása érdekében nem lízing-, hanem kölcsönszerződést kötött a "A" Rt.-vel. Az, hogy a felvett kölcsönösszeg után kamatot kellett fizetnie, nem az alperesi hibás teljesítés, hanem saját gazdasági döntése (az általa választott, a hitelezővel kialakított kereskedelmi konstrukció) alapján következett be. Ez a fizetési kötelezettség tehát a felperest akkor is terhelte volna, ha semmiféle károkozás nem történik. A jogszerű elállást követően - a korábbi jogerős ítélet alapján - ugyanakkor a felperes azt a vételárat, amely egyébként csak az "A" Rt.-vel megkötött kölcsönszerződés alapján állt eredetileg egy összegben a rendelkezésére, késedelmi kamatokkal növelten teljes egészében visszakapta. Így e körben a felperesnek semmiféle vagyoni hátránya nem keletkezett; a kölcsönösszeg kamatai csak őt terhelhetik, azok semmilyen jogcímen nem háríthatók át az alperesre.

A forgalomba helyezés költségei szintén nem a gépjármű-adásvételi szerződés megkötéséhez, hanem az üzembe helyezéshez kapcsolódnak. A felperes pedig a perbeli gépkocsit, noha az kétségtelenül meghibásodott és így többször javíttatni kellett, használatba vette és üzemeltette. Így a forgalomba helyezés költségeinek megtérítését megalapozottan nem követelheti.

A casco és a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díj pedig a felperes által igénybe vett biztosítási szolgáltatások ellenértéke volt. Az ilyen biztosítási szerződések rendeltetése ugyanis a gépjármű üzemeltetője (tulajdonosa) vagyoni érdekeinek védelme a saját maga által elszenvedett (casco), illetve a másoknak okozott (GFB) károk esetére. Biztosítási érdekekkel pedig a perbeli esetben - mindaddig, amíg a gépkocsi a tulajdonát képezte - a

felperes rendelkezett. (A tulajdonjog megszűnése azután a biztosítási érdek megszűnése folytán a biztosítási szerződések megszűnését is eredményezte, így a továbbiakban a felperest díjfizetési kötelezettség sem terhelte.) Ennek megfelelően az érintett biztosítótársaság a részére megfizetett díjak ellenében a vele megkötött biztosítási szerződésekben vállalt szolgáltatásait ebben az időszakban az üzembentartó és tulajdonos felperes részére nyújtotta. Így a díjakért a felperes ellenszolgáltatásban részesült, azok megfizetése a számára önmagában amiatt, hogy utóbb a gépjármű-adásvételi szerződéstől elállni kényszerült, a hibás teljesítéssel okozati összefüggésben álló károkat nem eredményezhetett.

A gépjármű szervizbe vitelére viszont a másodfokú eljárásban e körben leszállított kereset (Pf. 6. számú jegyzőkönyv 3. oldal) szerinti esetekben - a korábbi per iratai között fellelhető javítási dokumentációból kitűnően - kivétel nélkül a meghibásodásokkal összefüggésben került sor. (Ezen nem változtat az sem, hogy a felperes egyes esetekben emellett egyéb munkálatokat is elvégeztetett.) Az emiatt felmerült üzemanyagköltséget ezért az alperes a Ptk. 310. §-a és 339. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni.

A polgári perben a bíróság a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához - a Pp. 3. § (5) bekezdéséből kitűnően - nincs kötve, hanem szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint minden egyéb olyan bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság sem, amikor a felperest megillető üzemanyagköltség összegét a jelen esetben a konkrét számlák hiányában az egyéb peradatok mérlegelésével határozta meg.

A szervizben való megjelenés tényét, okát, időpontját és időtartamát ugyanis a javítási dokumentáció megfelelően tartalmazza és igazolja, a felperes székhelye és a szervizek közötti távolság pedig objektív adat, e körben a felperesi előadást az alperes sem vitatta. Az ugyanakkor - a számlák hiányában is - nyilvánvaló, hogy a gépkocsival való közlekedés üzemanyag-felhasználással, és így költségekkel jár, tényként állapítható meg tehát, hogy ilyen költségek a felperesnél valóban felmerültek. A megtérítendő költség összege ezért a felperesi számításoknak megfelelően - az alperes által kiállított mérési jegyzőkönyvben szereplő fogyasztási adat és a közölt, igazolt benzinátlagárak alapulvételével - valóban meghatározható volt; e körben a fellebbezésben előadottak a bizonyítékok felülmérlegelését nem indokolták.

Nem sértette meg a felperes kárenyhítési kötelezettségét sem, amikor a gépjárművet a kijavítás érdekében a röviddel a megvásárlását követően jelentkezett meghibásodások esetében nem a székhelyéhez legközelebbi, hanem az alperes által üzemeltetett márkaszervizbe szállította; ez a szerződéses kapcsolat és a vétel közeli időpontja miatt egyértelműen indokoltnak tekinthető. Így az üzemanyagköltségek megtérítése alól az alperes e javítások esetében sem mentesülhet.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra a felperest e körben megillető kártérítés összegét - a kereset leszállítására figyelemmel - 73 270 Ft-ban állapította meg.

A korábbi perben született jogerős ítéletből kitűnően az alperes a gépkocsi meghibásodását - állításával ellentétben - 2003. decemberére sem szüntette meg. Így a hibás jármű helyett a felperes 2003. decemberének elejétől kezdődően indokoltan vett igénybe bérautót.

A gépjárműbérletre azonban a gazdasági életben - az alperes helyes álláspontjának megfelelően - szokásosan és ésszerűen csupán az átmenetileg felmerülő gépkocsiszükséglet megoldásaként, vagyis ideiglenes jelleggel kerül sor. Közismerten léteznek ugyanis olyan hitel- és lízingkonstrukciók, amelyek igénybevétele - a bérleti díjak mértékét jelentősen semmiképp meg nem haladó fizetési kötelezettség mellett - a gépjárművek tulajdonjoga is megszerezhető. Végleges gépjárműszerzési szándék esetében ezért a gyakorlatban - ha egyébként a vevő a teljes vételár kiegyenlítésére saját forrásból nem képes - értelemszerűen ezeket a konstrukciókat alkalmazzák.

A jelen esetben pedig az alperes - a hibás teljesítést vitatva - már 2003. decemberében elzárkózott a jármű kicserélésétől, és a 2004. március 30-i nyilatkozata szerint a felperesi elállást sem fogadta el. A felperesnek ezért - az alperes nyilatkozataira figyelemmel - már 2003. decemberének második felében számításba kellett vennie és így fel kellett készülnie arra, hogy a hibás jármű végleges pótlásáról magának kell gondoskodnia, 2004. március 30-án pedig mindez teljesen egyértelművé is vált.

Ebben a helyzetben ezért a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján elvárható volt tőle, hogy a bérautó további igénybevétele helyett az említett hitel- vagy lízingkonstrukciók valamelyikének alkalmazásával újabb gépjármű tulajdonjogának megszerzéséről gondoskodjék; a szükséges intézkedések megtételére az ítélet tábla megítélése szerint a 2003. decemberének második felétől 2004. május 31-ig terjedő időszaknak elegendőnek kellett volna lennie. Így azzal, hogy ezeket az intézkedéseket a felperes nem tette meg, hanem 2004. május 31. napját követően is, 2005. december végéig, vagyis összesen mintegy két éven keresztül igénybe vette a bérautót, kirívóan gazdaságtalan, ésszerűtlen döntést hozott, és ezzel kárenyhítési kötelezettségét is megszegte. Ezért a Ptk. 310. §-a és 339. § (1) bekezdése alapján csupán a 2003. decembere és 2004. májusa közötti hat hónapos időtartamra kifizetett bérleti díjak megtérítését követelheti, további kiadásait a Ptk. 340. § (1) bekezdés második mondatában foglaltakra figyelemmel magának kell viselnie.

Mindezek alapján az ítélet tábla az e körben a felperest megillető kártérítés összegét - a havi bérleti díjak összegének reális voltát illetően egyetértve az elsőfokú ítéletben írtakkal - 1 200 000 Ft-ban határozta meg.

A gépjármű-szakértői vizsgálat során megtett próbaút alatt felhasznált üzemanyag ellenértéke mint készkiadás a szakértői költségek közé tartozik. Az igazságügyi szakértői vélemény elkészítésével kapcsolatos valamennyi díj- és költségigény felülvizsgálata és megállapítása viszont a Pp. 187. § (2) bekezdéséből következően a szakértőt kirendelő bíróság feladata; a szakértő a díjazásra a bíróság jogerős díjmegállapító végzése alapján - az abban meghatározott összeg erejéig - válik jogosulttá.

Ennek megfelelően a próbaút üzemanyagköltségét a felek közötti korábbi perben eljárt igazságügyi szakértőnek a kirendelő bírósághoz a szakvélemény elkészítését követően benyújtott díj- és költségjegyzékében - a készkiadások között - a jelen esetben is fel kellett volna tüntetnie. A bíróság ugyanis ennek alapján állapíthatta volna meg, hogy e kiadás indokoltan merült-e fel, és így részben vagy egészben történő megtérítését a szakértő alappal igényelheti-e, majd ezután rendelkezhetett volna a szakértői költség előlegezéséről, és - az eljárást befejező határozatában - a perköltség e kiadási tételt is érintő viseléséről.

Az üzemanyagköltséget a szakértői díj- és költségjegyzékben akkor is fel kell tüntetni, ha azt felek - mint a jelen esetben is - a szakértő részére utóbb önként megtérítik. A kiadás indokoltságát ugyanis a bíróságnak ebben az esetben is felül kell vizsgálnia, és annak megtérítésére a szakértő ekkor is csak a jogerős díjmegállapító végzés alapján válik jogosulttá.

A jelen esetben viszont az eljárt igazságügyi szakértő az érintett kiadást a bírósághoz benyújtott költségjegyzékben nem szerepeltette, így e költségátétel felülvizsgálatára nem kerülhetett sor, az a megállapított szakértői díjban sem szerepel. E költség megtérítésére ezért a szakértő nem szerzett jogosultságot, azt a részére a felperes a jogerős díjmegállapítás hiányában valójában alaptalanul fizette meg. A kiadás megtérítését ezért a felperes az alperestől a jelen perben megalapozottan nem követelheti.

Mindezek alapján az ítélet tábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az ítélet részbeni megváltoztatása folytán a perben az alperes bizonyult nagyobb arányban pernyertesnek. Ezért az ítélet tábla - az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján e részében is megváltoztatva - az alperes elsőfokú perköltségben való marasztalását mellőzte, és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján - pervesztessége arányában - a felperest kötelezte a jogi képviselővel eljárt alperes arányos ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltsége megfizetésére. Emellett a végleges pernyertesség - pervesztesség arányához igazodóan az egyes felek által fizetendő feljegyzett kereseti illeték összegét is megváltoztatta.

A másodfokú eljárásban ugyancsak az alperes bizonyult nagyobb arányban pernyertesnek. Ezért a felperes a Pp. 239. § folytán alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján - másodfokú pervesztessége arányában - köteles az alperes arányos fellebbezési illetékből és ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét megfizetni. Az ügyvédi munkadíjak összegét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján a perérték és a kifejtett jogi képviselési tevékenység mérlegelésével állapította meg.

Győr, 2008. december 10.

Dr. Szalai György sk.

Dr. Farkas Attila sk.

**Dr. Hammer Sándor sk a
tanács elnöke**

előadó bíró
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: